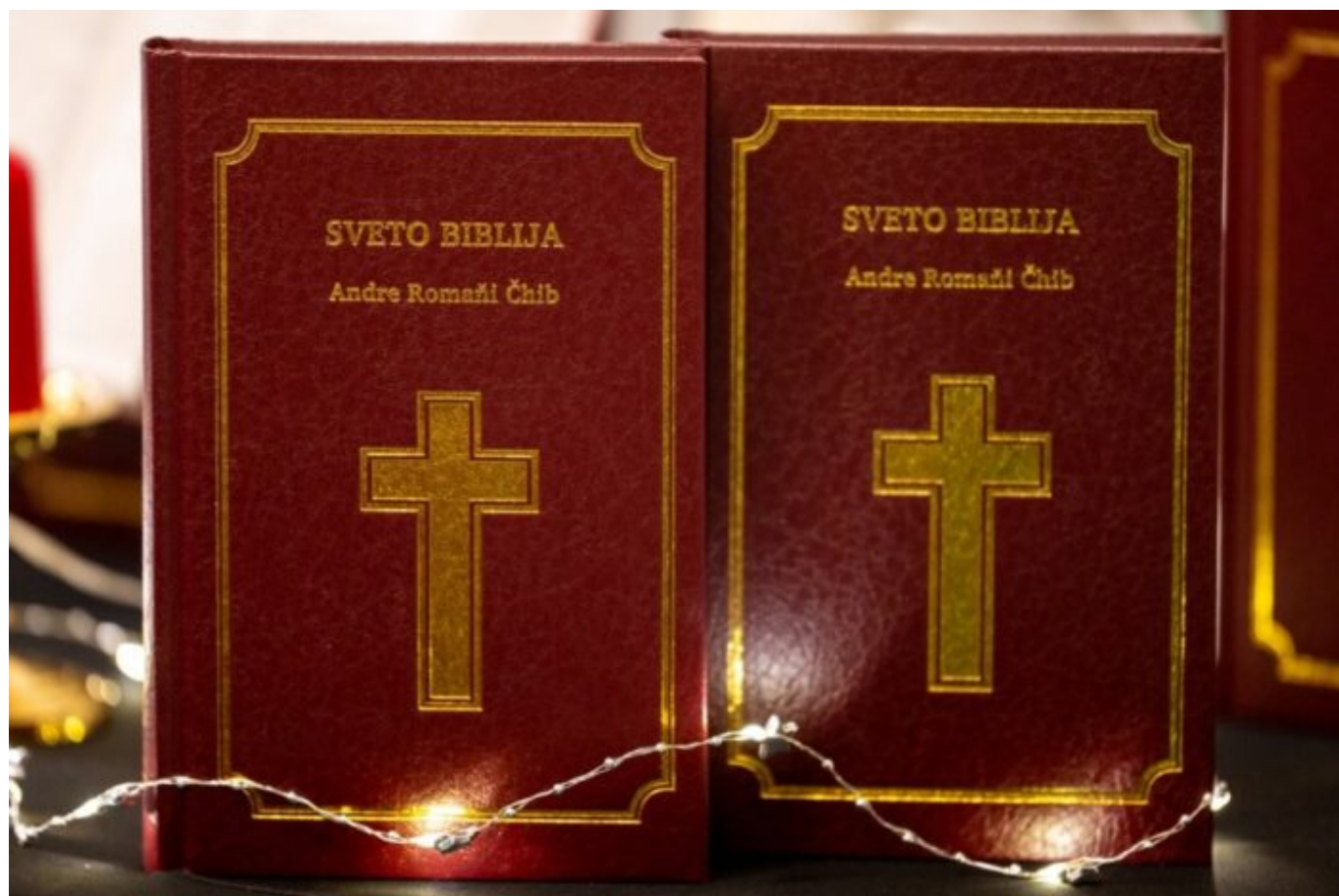

Misie: 256. První kompletní romská Bible

Misie

První kompletní romská Bible

Velká oslava v Sabinově

První kompletní romská Bible byla uvedena na trh

Překlad trval 15 let

Romská Bible je vydána v karpatském dialektu romského etnika Rumungrů, kteří žijí převážně na Slovensku.

V Sabinově byla v neděli představena první kompletní Bible na světě v karpatském dialektu Romů. Zároveň byl v Křesťanském centru předán výtisk Bible menšinám, které tento jazyk používají jako svůj mateřský.

Na překladu pracovaly desítky lidí celkem 15 let.

Tiskovou Agenturu Slovenské Republiky (TASR) o tom informoval Patrik Sýkora ze *Slova pro svět* (*The Word For The World*). Jedná se o první vydání romské Bible s názvem SVETO BIBLIJA od Andre Romaňi Čiba v nákladu 10 tisíc kusů.

Má celkem 1270 stran textu. Spolu s biblickými mapami a vysvětlivkami je to 1292 stran.

Bible je vydána v karpatském dialektu romského etnika Rumungrů, kteří žijí převážně na Slovensku.

Zájem je i ze zahraničí

Sýkora uvedl, že po zveřejnění informace o jejím vytištění o ni projevili zájem Romové z České republiky, Německa, Anglie, Kanady a dalších zemí.

„Cílem Slova pro svět je přinést Bibli - Boží slovo - menšinám, které většinou nemají v oblastech, kde žijí, uzákoněný svůj mateřský jazyk a jsou nuceny používat jazyk národa, v němž žijí.

Hlavním posláním projektu *The Word For The World* je přinášet Boží slovo menšinám, které dosud nebyly osloveny Biblí ve svém vlastním jazyce," řekl Patrik Sýkora a dodal, že na financování projektu se podílí řada misijních organizací, především ze zahraničí.

Marek Olah je vedoucím mládeže Apoštolské církve v Sabinově. Do centra nahoře nad městem chodí v neděli více než tři stovky Romů.

„Když jsme jednou promítali zfilmovaný příběh o Ježíšovi, přišly za mnou tři rodiny, že by si rády přečetly něco o jeho životě a učení. Ale chtěli to v romštině, tak kde si takovou bibli mohou koupit.

Musel jsem je zklamat a říct jim, že asi nikde, protože i kdybychom ji někde ve světě našli, překladu by asi moc nerozuměli,“ říká Marek.

Nový Zákon do romštiny přeložil Marek Olah.

Vítěz ze Sabinova

Po tomto rozhovoru se Marek Olah, Rom, začal zabývat myšlenkou překladu Bible do romštiny na východním Slovensku.

Sbor Apoštolské církve v Sabinově má více než 300 romských členů.

V té době zveřejnil výzvu kazatel Církve bratrské Pierre van Vuuren, který žije na východním Slovensku. Hledal lidi se znalostí romštiny, kteří by se odvážili překládat Bibli. „Nebylo to však jednoduché, vypsalí výběrové řízení.

Z Jihoafrické republiky přijel na Slovensko šéf Církve bratrské a do výběrové komise povolal odborníky z Jihoafrické republiky a Německa.

Konkurz byl poměrně náročný, dostali jsme k překladu složité církevní texty. Vedl jsem si dobře a konkurz jsem vyhrál. Tak jsem se dostal k překladu Nového zákona.

Popravdě řečeno jsem ani nevěřil, že bych mohl v náročné konkurenci uspět, protože jsem neměl vysokoškolské vzdělání, vyučil jsem se opravářem chladicích zařízení,“ přiznává Marek.

Abyste mohli začít překládat Bibli, potřebujete pořádnou dávku chuti. Marek jí měl dostatek, ale dnes, po sedmi letech překládání, ví, že jen odvaha by nestačila. Aby pronikl do překladatelského umění, absolvoval tři školení. Jedno na Ukrajině, dvě v Indii.

LE PAVLOSKERO EŠEBNO LIL LE KORINTĀNENGE

O palikeriben

1 Me o Pavol, le Devleskera volatar vičhindo sar apoštolos le Ježišoskero Kristoskero, the o phral o Sostenes,

² *pisinas le Devleskera khangerake andro foros Korint the oenge, so hine vičhinde te en le Devleskere sentne manuša andro Ježiš Kristus, the savorenge so bararen o nav amare the lengere Rajeskero, le Ježišoskero Kristoskero, pre dojekh than:

³ Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj, o Ježiš Kristus, peskero lačhipen the o smirom.

Palikerel le Devleske vaš lenge

⁴ Na preačhav te palikerel mire Devleske vaš tumenge, vaš oda lačhipen le Devleskero, so tumenge sas dino andro Ježiš Kristus.

⁵ Bo andre leste barvaľilān andre savoreste, andre dojekh lav the andre dojekh prindžaripen.

⁶ Vaš oda, bo o svedectvo pal o Kristus hino zoralo maškar tumende,

⁷ na chibaľinel tumenge ņisavo lačhipnaskero daros sar užaren pre amaro Raj Ježiš Kristus, hoj pes sikavela.

⁸ Ov tumen dela zor andro pačaben dži o agor. Likerela tumen avke, hoj na ela pre tumende so te phenel andro džives amare Rajeskero le Ježišoskero Kristoskero.

*1,2: Sk 18,1

⁹ Le Devleske šaj pačan. Ov tumen vičhinda, hoj te dživen jekhetane leskere Čaha, le Ježišoha Kristoha, amare Rajeha.

Jekh le Pavloskero; jekh le Apolloskero

¹⁰ Mangav tumen, phralale, andro nav amare Rajeskero le Ježišoskero Kristoskero, hoj savoredžene te vakeren jekh. Hoj tumen te na vesekeďinen maškar peste, ale hoj te aven andre savoreste jekh, andre jekh gondolišagos, hoj oda jekh te kamen.

¹¹ Bo dodžanľom man la Chloakera famelijatar, phralale, hoj hin maškar tumende o vesekeďišagi.

¹² *Gondolinav pre oda, hoj sako tumendar phenel: „Me som le Pavloskero,“ abo: „Me som le Apolloskero,“ a aver: „Me le Peteriskero,“ a mek aver: „Me le Kristoskero!“

¹³ Či hino o Kristus rozulado? Či sas o Pavol vaš tumenge ukřižimen? Abo san bolde andro nav le Pavloskero?

¹⁴ *Palikerav le Devleske, hoj ņikas tumendar na boldom - ča le Krispus the le Gajos -

¹⁵ hoj ņiko te na phenel, hoj sanas bolde andre miro nav.

¹⁶ *(No, mek boldom the le Štefan leskera famelijaha a buter imar na

*1,12: Sk 18,24

*1,14: a: Sk 18,8;

b: Sk 19,29; Rim 16,23

*1,16: 1Kor 16,15

Stránka listu Korintským přeložená do romštiny.

„Na Ukrajině nás křesťanští překladatelé z celého světa zasvětili do tajů dobrého překladu. Nevím, jestli bych bez jejich přispění a tvrdého tréninku dokázal překládat. Upozorňovali nás na obzvlášť

obtížné pasáže, radili nám, na koho se obrátit, když jsme při překladu narazili na problém. Všichni jsme byli vyčerpaní, překládáním různých textů z angličtiny do romštiny jsme strávili devět hodin denně," vzpomíná na své první pokusy mladý Rom.

Náročná práce

„Denně jsem překládal dvacet veršů, záleželo na jejich obtížnosti, někdy mi to trvalo dvě hodiny, jindy šest. Každou kapitolu Nového zákona, každý verš, každý řádek překladu posuzovali kazatelé Igor Lastofi a Ladislav Duna. Nic mi neodpustili, každý řádek musel být tip top," říká mladý překladatel.

Nový zákon, kterému se v romštině říká *E nevi zmluva*, šel mezi Romy na východním Slovensku na dračku. Z nákladu 1 500 výtisků se během několika dní prodalo osm set knih.

Zájem o romskou Bibli je i mezi romskou mládeží.

Nový Zákon v romštině vyšel v roce 2014.

Marek Olah se pak začal zabýval úvahami o překladu Starého zákona. Odhadoval, že tento překlad by mohl trvat deset až patnáct let. Ve srovnání s Novým zákonem má první část Bible nejen rozsáhlejší, ale také podstatně obtížnější text. Zejména žalmy a přísloví překladatelům daly zabrat.

Irena, Romka ze Sabinova, babička dvanácti vnoučat, nám vyprávěla o Novém Zákonu, který si koupila před Vánocemi 2014: „Jsem sice na konci života, ale dokud jsem si nepřečetla Nový zákon, nevěděla jsem, že Bůh mluví způsobem, kterému my Romové rozumíme...“.

Překladatelé romské Bible byli tři: z Hlinného je to Stanislav Tancoš, ze Sabinova Marek Olah a spolupracovník Michal Bečvář z České republiky, který vystudoval romistiku na Karlově univerzitě a žije v Izraeli.

Sama Bible je velké dílo a někteří lidé si myslí, že se toto dílo dá přeložit za dva roky. Jiní zase říkají, že kdyby se měla pořádně přeložit, trvalo by to třicet let. Překladatelé si řekli, že půjdou zlatou cestou a jen Starý zákon jim zabral sedm let.

Romská Bible do mobilu - Biblia Romanes

Tato aplikace Bible - Romská Bible - Biblia Romanes - je jednoduchá Bible do kapsy. Obsahuje Nový zákon a některé knihy Starého zákona v karpatské romštině, romském nářečí, kterým Romové hovoří především na Slovensku a v Čechách, ale také v částech Polska, Ukrajiny a Rumunska.

Obsahuje také zvukový záznam Nového zákona, který vám umožňuje poslouchat dramatizované čtení Božího Slova. Aplikace má jednoduché rozhraní a lze ji stáhnout pro offline přístup.

Aplikaci lze stáhnout na play.google.com.

LE DEVLESKERO LAV ANDRE ROMAŇI ČHIB

MATUŠ 1

Le Ježišoskero rodokmeños

¹ O ľil pal o rodokmeños le Ježišoskero Kristoskero, čhavo le Davidoskero, čhavo le Abrahamoskero.

² O Abraham sas dad le Izakoske, o Izak sas dad le Jakoboske, o Jakob sas dad le Judaske the leskere phralenge

³ a o Juda sas dad le Pereciske the le Zerachoske, savenge sas daj e Tamar. O Perec sas dad le Checronoske, o Checron sas dad le Ramoske,

⁴ o Ram sas dad le Amminadaboske, o Amminadab sas dad le Nachšonoske, o Nachšon sas dad le Salmonoske,

⁵ o Salmon sas dad le Boaziske la Rachabatar a o Boaz sas dad le Obedoske la Rutatar. O Obed sas dad le Izajoske,

⁶ o Izaj sas dad le kraliske le Davidoske a o David sas dad le Šalamunoske, savo uliľa (pes narodzinda) le Urijašiskera romňatar.

⁷ O Šalamun sas dad le Rechabeamoske, o Rechabeam sas dad le Abijoske, o Abijah sas dad le Asaske,

⁸ o Asa sas dad le Jošafatoske, o Jošafat sas dad le Jehoramoske a o Jehoram sas dad le Uzzioske.

⁹ O Uzziah sas dad le Jotamoske, o Jotam sas dad le Achazoske, o Achaz sas dad le Chizkijoske,

¹⁰ o Chizkija sas dad le Menaššeske, o Menašše sas dad le Amonoske a o Amon sas dad le Jozijašiske.

¹¹ O Jozijaš sas dad le Jekonijašiske the leskere phralenge akor, sar sas o nipi andral o Izrael zaile andro Babilon.

¹² Paloda, sar sas o Izraeliti zaile andro Babilon, sas le Jekonijaš čhavo o Šealtiel a o Šealtiel sas dad le Zerubbabeloske.

¹³ O Zerubbabel sas dad le Abijudoske, o Abijud sas dad le Eljakimoske, o Eljakim sas dad le Azoriske,

¹⁴ a o Azor sas dad le Sadokoske, o Sadok sas dad le Achimoshke,

000

MATUŠ 1 ▾

LE DEVLESKERO LAV ANDRE ROMAŇI ČHIB

MATUŠ 1**Le Ježišoskero rodokmeños**

oal o rodokmeños le Ježišoskero Kristoskero, čhavo le Davidoskero, čhavo le
oskero.

raham sas dad le Izakoske, o Izak sas dad le Jakoboske, o Jakob sas dad le Judaske
re phralenge

da sas dad le Pereciske the le Zerachoske, savenge sas daj e Tamar. O Perec sas
ecronoske, o Checron sas dad le Ramoske,

n sas dad le Amminadaboske, o Amminadab sas dad le Nachšonoske, o Nachšon
e Salmonoske,

non sas dad le Boaziske la Rachabatar a o Boaz sas dad le Obedoske la Rutatar. O
dad le Izajoske,

sas dad le kraliske le Davidoske a o David sas dad le Šalamunoske, savo uliła
dzinda) le Urijašiskera romňatar.

amun sas dad le Rechabeamoske, o Rechabeam sas dad le Abijoske, o Abijah sas
aske,

sas dad le Jošafatoske, o Jošafat sas dad le Jehoramoske a o Jehoram sas dad le

iah sas dad le Jotamoske, o Jotam sas dad le Achazoske, o Achaz sas dad le
ke,

izkija sas dad le Menaššeske, o Menašše sas dad le Amonoske a o Amon sas dad
iske.

zijaš sas dad le Jekonijašiske the leskere phralenge akor, sar sas o nipi andral o
le andro Babilon.

da, sar sas o Izraeliti zaile andro Babilon, sas le Jekonijaš čhavo o Šealtiel a o
sas dad le Zerubbabeloske.

rubbabel sas dad le Abijudoske, o Abijud sas dad le Eljakimoske, o Eljakim sas
oriske,

or sas dad le Cadokoske, o Cadok sas dad le Achimoske a o Achim sas dad le
e.

Romani, Carpathian - The Word for the World Version (NT)

3:57

Zdroj: TASR/Veronika Mihaliková

[ŽIVOT](#)

[DNES 24 PREŠOV](#)

-van-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)